

MEMO

Onderwerp:	Stand van zaken Interbestuurlijk Programma: uitvraag mandaten
Opsteller:	A. Busweiler
Datum:	22 november 2022

In het kader van het Interbestuurlijk Programma wordt de Omgevingsdiensten gevraagd om over verschillende onderwerpen gegevens aan te leveren. In het kader van de Specifieke Uitkering die de Omgevingsdiensten voor het Interbestuurlijk Programma ontvangen zijn er ook middelen beschikbaar voor de uren die de Omgevingsdiensten aan deze uitvragen besteden.

Eén van de uitvragen die op korte termijn speelt is bestuurlijk relevant, en dat betreft de uitvraag met betrekking tot de bevoegdheden. In reactie op Kamervragen die met betrekking tot het Interbestuurlijk Programma zijn gesteld heeft de Minister toegezegd in het vierde kwartaal van 2022 een overzicht van de huidige mandaten aan de Tweede Kamer te zullen sturen. De deadline voor het aanleveren van deze informatie is 1 december.

De achtergrond van de uitvraag is dat de Commissie Van Aartsen in haar rapport heeft vastgesteld dat in de huidige praktijk "sommige diensten niet zelfstandig tot handhaving mogen overgaan, maar daarvoor eerst toestemming moeten vragen aan het bevoegd gezag. Dat geeft ruimte voor politieke keuzes om al dan niet te handhaven. Dat vindt de commissie ongewenst. Daarom stelt de commissie voor dat de opdrachtgevers, de bevoegde gezagen, verplicht worden om een mandaat af te geven voor alle beschikkingen die dienen ter uitvoering van het vastgestelde uitvoerings- en handhavingbeleid van de omgevingsdienst."

De Minister heeft in zijn reactie op het rapport van de commissie aangegeven zich aan te sluiten bij de opvatting dat de onafhankelijkheid van het toezicht en de handhaving moet worden versterkt en dat toezichthouders zelfstandig en onafhankelijk handhavingafwegingen moeten kunnen maken.

In de uitvraag wordt gevraagd een antwoord te geven op de volgende vragen. Op de volgende pagina volgt de beantwoording van deze vragen.

- Welke bevoegdheden zijn er bij de dienst dan wel de directeur van de dienst te verdelen in:
- Aantal mandaten zonder restrictie per bevoegd gezag te verdelen in mandaten voor basistaken en niet basistaken
 - Aantal mandaten met restrictie (vooraf dan wel achteraf) per bevoegd gezag te verdelen in mandaten voor basistaken en niet basistaken.
 - Uitvoering zonder mandaat per bevoegd gezag
 - Delegatie namens welke bevoegd gezag
 - Attributie geregeld in welke wet- en regelgeving

NB. In het mandaat van de gemeente Eemsdelta zit een restrictie met betrekking tot handhaving. Een collegebesluit over het vaststellen van het uniform mandaat is in voorbereiding.

a) Aantal mandaten zonder restrictie per bevoegd gezag te verdelen in mandaten voor basistaken en niet basistaken

De ODG hanteert één uniform mandaat voor alle deelnemers. 7 deelnemers in de GR hebben een mandaat verstrekt conform het uniform mandaat. 2 hiervan hebben alleen het basistakenpakket ingebracht. 5 hiervan hebben een breder takenpakket ingebracht (milieu- en/of Wabo-takenpakket).

In het uniform mandaat is een uitzondering opgenomen voor politiek-gevoelige zaken. Hierin is de ODG verplicht eerst vooroverleg te voeren en kan pas na toestemming een besluit worden genomen.

Verder kent het uniform mandaat een algemene beperking met betrekking tot:

- besluiten tot invordering van verbeurde dwangsommen alsmede besluiten tot aanmaning en bevel van betaling in het kader van het opleggen van een last onder dwangsom;
- besluiten tot vaststelling van de hoogte van de verschuldigde kosten in het kader van het toepassen van bestuursdwang

De provincies Drenthe en Fryslân hebben als niet-deelnemers in de GR een mandaat verleend voor de uitvoering van het Brzo-takenpakket. In het mandaat van de provincie Drenthe zijn geen restricties opgenomen.

b) Aantal mandaten met restrictie (vooraf dan wel achteraf) per bevoegd gezag te verdelen in mandaten voor basistaken en niet basistaken

1 deelnemer in de GR (opdrachtgever voor basis- en milieutakenpakket) heeft een restrictie opgelegd met betrekking tot het uniform mandaat, te weten dat een handhavingszaak vanaf het moment dat er een voornemen is tot oplegging van een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang, wordt beschouwd als bestuurlijk gevoelig. Dit betekent dat alle handhavingszaken eerst worden voorgelegd aan het ter zake verantwoordelijk lid van het college en pas na overleg met en goedkeuring van dit lid gebruikt kan worden van het mandaat om een lastgeving op te leggen. Een collegebesluit over het vaststellen van het uniform mandaat is in voorbereiding.

In het mandaat van de provincie Fryslân als opdrachtgever voor het Brzo-takenpakket zijn twee beperkingen opgenomen: a) net als in het uniform mandaat, de uitzondering voor het invorderen van dwangsommen en het vaststellen van verschuldigde kosten in verband met het toepassen van bestuursdwang, en daarop aanvullend, b) Wet bodembescherming: van het bevelsinstrumentarium wordt pas na afstemming met de portefeuillehouder gebruik gemaakt.

c) Uitvoering zonder mandaat per bevoegd gezag

3 deelnemers in de GR hebben geen mandaat verleend voor de uitvoering van het takenpakket: de gemeenten Het Hogeland, Pekela en Oldambt.

d) Delegatie namens welk bevoegd gezag

Niet van toepassing.

e) Attributie geregeld in welke wet- en regelgeving

De directeur heeft de bevoegdheid tot het uitvaardigen van de bestuurlijke strafbeschikking milieu (een geldboete), op grond van artikel 4.2 van het Besluit OM-afdoening.

